

Nr 95.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring i 19 och 20 kap. strafflagen; gifven Stockholms slott den 11 mars 1910.

Under åberopande af bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändring i 19 och 20 kap. strafflagen.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF ADOLF.

Albert Petersson.

Förslag

till

Lag

om ändring i 19 och 20 kap. strafflagen.

Häriigenom förordnas, att nedannämnda delar af 19 och 20 kap. strafflagen skola erhålla följande lydelse:

19 KAP.

11 §.

Hvar som uppsåtligen förstörer statens kanal- eller slussverk eller annan sådan vattenbyggnad, eller järnvägs- eller spårvägsanläggning, eller å desamma, därtill hörande byggnader, verk eller inrättningar, eller de för framfarten å järnväg eller spårväg använda vagnar eller andra fortskaffningsmedel gör sådan skada eller eljest vidtager sådana åtgärder, att fara eller olycka vid kanal-, järnvägs- eller spårvägsfartens begagnande eller allmänt farlig öfversvämning däraf uppkomma kan; dömes till straffarbete från och med två till och med sex år. Kom däraf ej olycka, och var sådan ej heller åsyftad; då må straffet nedsättas till straffarbete i sex månader, eller, om faran var ringa, till sådant arbete i två månader eller till fängelse eller böter, dock ej under etthundra riksdaler.

Fick annan svår kroppsskada eller död, och var den brottsliges handling af beskaffenhet, att han bort kunna inse, att dylik olycka däraf var att befara; dömes gärningsmannen, i förra fallet, till straffarbete från och med sex till och med tio år eller på lifstid, och, i senare fallet, till straffarbete på lifstid eller miste lifvet. Var gärningen ej af sådan beskaffenhet, som nämnd är, men fick annan däraf svår kroppsskada eller död, eller åstadkoms allmänt farlig öfversvämning; varde gärningsmannen dömd till straffarbete från och med fyra till och med åtta år.

14 §.

Hvad i 11, 12 och 13 §§ om statens kanal- eller slussverk, annan sådan vattenbyggnad, järnväg, spårväg, elektrisk ledning för belysning, för uppvärmning eller för öfverföring af drifkraft, telegraf- eller telefoninrättning är stadgad, må ock å dylik, af enskilda personer, menigheter eller bolag inrättad anläggning tillämpas, om Konungen förordnat, att sådan anläggning skall lika skydd, som statens, njuta.

21 §.

Har någon, i uppsåt att annan till lif eller hälsa skada eller att förstöra eller skada annans egendom eller med vetskap om annans uppsåt till sådant brott för att honom därvid tillhandagå, tillverkat, anskaffat eller förvarat sprängämne, varde dömd till straffarbete i högst två år eller fängelse. Varder medelst sprängämnet brott, som därmed åsyftadt var, begånget, eller göres försök till sådant brott i fall, där försöket är i lagen med straff belagdt, och skall ej gärningen straffas efter ty i 6 § stadgas, gånge vid straffets bestämmande, som i 4 kap. 3 § sägs.

Har den, som tillverkat, anskaffat eller förvarat sprängämne för ändamål, som nu är sagdt, af egen drift förstört sprängämnet eller eljest gjort det obrukbart, vare från straff fri.

23 §.

Den, som ouppsåtligen, genom vårdslöshet, oförsiktighet eller försummelse, är vållande till eldskada å annans egendom eller till förödelse därå efter ty i 6 § sägs, eller till skeppsbrott, eller till sådan skada eller öfversvämning, som i 11 § nämnd är, eller därtill att fara uppstått för begagnande af verk, byggnad eller anläggning, som i sist sagda § omförmäles, straffes med fängelse i högst sex månader eller böter.

Är någon, på sätt nu sagdt är, vållande till skada å fyr- eller känningsbåk eller annat sådant tecken, som i 10 § nämndt är; straffes med böter. För dylikt vållande till skada, hinder, uppehåll eller fara, som i 12 eller 13 § omförmäles, eller till skada, som i 15 § sägs, vare bot högst tvåhundra riksdaler.

Hvad i denna § om statens kanal- eller slussverk, annan sådan vattenbyggnad, järnväg, spårväg, elektrisk ledning för belysning, för uppvärmning eller för öfverföring af drifkraft, telegraf- eller telefoninrättning

är stadgadt, må ock å dylik, af enskilda personer, menigheter eller bolag inrättad anläggning tillämpas, om Konungen förordnat, att sådan anläggning skall lika skydd, som statens, njuta.

24 §.

Den, som gjort sig förfallen till straff efter 1, 2, 4, 7, 8 eller 10 §, 17 § 1 mom. eller 18 §, skall ock dömas medborgerligt förtroende förlustig. Lag samma vare, om någon efter 3 eller 6 § gjort sig skyldig till dödsstraff eller till straffarbete i minst sex månader eller efter 5, 9 eller 21 § till straffarbete i minst sex månader.

20 KAP.

4 §.

Till straffarbete i högst fyra år dömes:

1. om man stjälar i kyrka något, som kyrkan tillhör eller af andra där i förvar satt är;
2. om man stjälar penningar eller annat, som åt allmänna posten förtrodt är, ehvad det sker i posthus eller under förslingen;
3. om man stjälar ur försegladt bref, som ej åt allmänna posten förtrodt är, eller ur kläder, som någon bär på sig;
4. om man stjälar medelst inbrott, som i 5 § sägs, eller, för brottets föröfvande, bortförer och med våld eller list öppnar skåp, kista, skrin eller annan förvaringspersedel, som med lås, försegling eller annat dylikt stängsel tillsluten är;
5. om man stjälar nattetid i hus, som bebodt är, och gärningsmannen olofligen, dock utan inbrott, dit inkommit eller där sig undangömt;
6. om gärningsmannen för stöldens föröfvande sig med vapen inställt eller användt ringare skräckmedel eller hot, än att gärningen till rån hänföras kan;
7. om man stjälar kreatur, som går i bete ute å mark;
8. om man stjälar af fartyg, som strandadt eller eljest förolyckadt är eller utan folk i sjö drifver, eller, under bärgning, hvad till dylikt fartyg hör eller därå fördt var;
9. om man stjälar från den, som genom allmän farsot, eldsvåda, vattunöd, skeppsbrott, uppror, fiendes åträngande eller annan sådan nöd eller fara är satt ur stånd att sin egendom värja; eller

10. om man stjälar gift eller sprängämne för att användas till brottsliga företag.

Går i fall, hvarom i denna § förmåles, värdet af det tillgripna ej öfver femton riksdaler; skall ändå för stöld dömas, efter ty nu sagdt är; dock må, i sådant fall, där omständigheterna äro synnerligen mildrande, till fängelse i högst sex månader dömas.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:st Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 3 december 1909.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
 Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 greve HAMILTON,
 greve EHRENSVÄRD,
 MALM,
 LINDSTRÖM.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Petersson anförde:

»Spårvägarnas betydelse för allmänheten har genom de senare årens utveckling och i synnerhet genom den elektriska driftens införande i hög grad ökat och synes numera vara så stor, att detta samfärdsmedel förtjänar att komma i åtnjutande af samma särskilda skydd mot skadegörelse, som genom bestämmelser i 19 kap. strafflagen är tillerkänt vissa andra kommunikationsanstalter: kanal- och slussverk, andra sådana vattenbyggnader samt järnvägsanläggningar. Det torde finnas så mycket större skäl att meddela bestämmelser i dylikt syfte, som tilldragelser under sista tiden visat, att ökad skydd för spårvägarna är af behovet påkalladt. För angifna ändamål erfordras vissa förändringar i 11, 14 och 21 §§ i 19 kap. strafflagen.

Äfven i ett annat hänseende torde en förändring af samma kapitel i strafflagen böra genomföras. I de flesta utländska lagstiftningar finnas bestämmelser om straff för förberedelse till sprängämnesbrott. Sådana

stadganden hafva ansetts påkallade af den synnerliga fara för människors lif och egendom, som berörda brott innebära, och de särskildt samhällsvådliga syften, som desamma ej sällan tjäna. Jämväl i vårt land torde ej saknas anledning att tillförsäkra sig möjlighet till ett kraftigt ingripande mot ifrågavarande brott redan på förberedelsens ståndpunkt. Det stadgande, som på grund häraf är behöfligt, torde lämpligen få sin plats såsom en ny § i 19 kap. strafflagen och erhålla paragrafnumret 21. I annat sammanhang får jag anledning hemställa om införande i samma kapitel af ännu en ny §, betecknad såsom 22 §. De nuvarande 21 och 22 §§ böra till följd häraf erhålla nummerbeteckningen 23 och 24. Äfven erfordras en mindre jämkning i lydelsen af sistnämnda §.

Tillika synes det vara lämpligt, att i detta sammanhang begreppet kvalificerad tjufnad enligt 20 kap. 4 § strafflagen utsträcker till att omfatta några fall utöfver de i sagda lagrum nu upptagna. Af hufvudsakligen samma skäl, som tala för att med straff belägga förberedelse till sprängämnesbrott, torde det nämligen vara befogadt att såsom kvalificeradt tillgreppsbrott behandla, om någon stjal sprängämne för att användas till brottsliga företag, och med sprängämne synes i detta hänseende gift böra likställas.

Föredraganden uppläste härefter ett enligt nu angifna grunder uppgjort förslag till lag om ändring i 19 och 20 kap. strafflagen, af den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, samt hemställde, att lagrådets utlåtande öfver förslaget måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, genom utdrag af protokollet inhämtas.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan tacktes Hans Maj:t Konungen i nåder lämna bifall.

Ur protokollet
Erik Ölander.

Förslag

till

Lag

om ändring i 19 och 20 kap. strafflagen.

Härigenom förordnas, att nedannämnda delar af 19 och 20 kap. strafflagen skola erhålla följande lydelse:

19 KAP.

11 §.

Hvar som uppsåtligen förstörer statens kanal- eller slussverk eller annan sådan vattenbyggnad, eller järnvägs- eller spårvägsanläggning, eller å desamma, därtill hörande byggnader, verk eller inrättningar, eller de för framfarten å järnväg eller spårväg använda vagnar eller andra fortskaffningsmedel gör sådan skada eller eljest vidtager sådana åtgärder, att fara eller olycka vid kanal-, järnvägs- eller spårvägsfartens begagnande eller allmänt farlig öfversvämning däraf uppkomma kan; dömes till straffarbete från och med två till och med sex år. Kom däraf ej olycka, och var sådan ej heller åsyftad; då må straffet nedsättas till straffarbete i sex månader, eller, om faran var ringa, till sådant arbete i två månader eller till fängelse eller böter, dock ej under etthundra riksdaler.

Fick annan svår kroppsskada eller död, och var den brottsliges handling af beskaffenhet, att han bort kunna inse, att dylik olycka däraf var att befara; dömes gärningsmannen, i förra fallet, till straffarbete från och med sex till och med tio år eller på lifstid, och, i senare fallet, till straffarbete på lifstid eller miste lifvet. Var gärningen ej af sådan beskaffenhet, som nämnd är, men fick annan däraf svår kroppsskada eller död, eller åstadkoms allmänt farlig öfversvämning; varde gärningsmannen dömd till straffarbete från och med fyra till och med åtta år.

14 §.

Hvad i 11, 12 och 13 §§ om statens kanal- eller slussverk, annan sådan vattenbyggnad, järnväg, spårväg, elektrisk ledning för belysning, för uppvärmning eller för öfverföring af drifkraft, telegraf- eller telefoninrättning är stadgadt, må ock å dylik, af enskilda personer, menigheter eller bolag inrättad anläggning tillämpas, om Konungen förordnat, att sådan anläggning skall lika skydd, som statens, njuta.

21 §.

Har någon, i uppsåt att annan till lif eller hälsa skada eller att förstöra eller skada annans egendom eller med vetskap om annans uppsåt till sådant brott för att honom därvid tillhandagå, tillverkat, anskaffat eller förvarat sprängämne, varde dömd till straffarbete i högst två år eller fängelse. Varder medelst sprängämnet brott, som därmed åsyftadt var, begånget eller försök gjordt till sådant brott, där försöket är i lagen med straff belagdt, och skall ej gärningen straffas efter ty i 6 § stadgas, gånge vid straffets bestämmande, som i 4 kap. 3 § sägs.

Har den, som tillverkat, anskaffat eller förvarat sprängämne för ändamål, som nu är sagdt, af egen drift förstört sprängämnet eller eljest gjort det obrukbart, vare från straff fri.

23 §.

Den, som ouppsåtligen, genom vårdslöshet, oförsiktighet eller försummelse, är vållande till eldskada å annans egendom eller till förödelse därå efter ty i 6 § sägs, eller till skeppsbrott, eller till sådan skada eller öfversvämning, som i 11 § nämnd är, eller därtill att fara uppstått för begagnande af verk, byggnad eller anläggning, som i sist sagda § omförmäles, straffes med fängelse i högst sex månader eller böter.

Är någon, på sätt nu sagdt är, vållande till skada å fyr- eller känningsbåk eller annat sådant tecken, som i 10 § nämndt är; straffes med böter. För dylikt vållande till skada, hinder, uppehåll eller fara, som i 12 eller 13 § omförmäles, eller till skada, som i 15 § sägs, vare bot högst tvåhundra riksdaler.

Hvad i denna § om statens kanal- eller slussverk, annan sådan vattenbyggnad, järnväg, spårväg elektrisk ledning för belysning, för uppvärmning eller för öfverföring af drifkraft, telegraf- eller telefoninrättning

är stadgadt, må ock å dylik, af enskilda personer, menigheter eller bolag inrättad anläggning tillämpas, om Konungen förordnat, att sådan anläggning skall lika skydd, som statens, njuta.

24 §.

Den, som gjort sig förfallen till straff efter 1, 2, 4, 7, 8 eller 10 §, 17 § 1 mom. eller 18 §, skall ock dömas medborgerligt förtroende förlustig. Lag samma vare, om någon efter 3 eller 6 § gjort sig skyldig till dödsstraff eller till straffarbete i minst sex månader eller efter 5, 9 eller 21 § till straffarbete i minst sex månader.

20 KAP.

4 §.

Till straffarbete i högst fyra år dömes:

1. om man stjälar i kyrka något, som kyrkan tillhör eller af andra där i förvar satt är;
2. om man stjälar penningar eller annat, som åt allmänna posten förtrodt är, ehvad det sker i posthus eller under forslingen;
3. om man stjälar ur försegladt bref, som ej åt allmänna posten förtrodt är, eller ur kläder, som någon bär på sig;
4. om man stjälar medelst inbrott, som i 5 § sägs, eller, för brottets föröfvande, bortförer och med våld eller list öppnar skåp, kista, skrin eller annan förvaringspersedel, som med lås, försegling eller annat dylikt stängsel tillsluten är;
5. om man stjälar nattetid i hus, som bebodt är, och gärningsmannen oloffligen, dock utan inbrott, dit inkommit eller där sig undangömt;
6. om gärningsmannen för stöldens föröfvande sig med vapen inställt eller användt ringare skräckmedel eller hot, än att gärningen till rån hänföres kan;
7. om man stjälar kreatur, som går i bete ute å mark;
8. om man stjälar af fartyg, som strandadt eller eljest förolyckadt är eller utan folk i sjö drifver, eller, under bärgning, hvad till dylikt fartyg hör eller därå fördt var;
9. om man stjälar från den, som genom allmän farsot, eldsvåda, vattunöd, skeppsbrott, uppror, fiendes åträngande eller annan sådan nöd eller fara är satt ur stånd att sin egendom värja; eller

10. om man stjal gift eller sprängämne för att användas till brottsliga företag.

Går i fall, hvarom i denna § förmåles, värdet af det tillgripna ej öfver femton riksdaler; skall ändå för stöld dömas, efter ty nu sagdt är; dock må, i sådant fall, där omständigheterna äro synnerligen mildrande, till fängelse i högst sex månader dömas.

*Utdrag af protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd torsdagen den
10 mars 1910.*

Närvarande:

Justitieråden: QUENSEL,
friherre MARKS VON WÜRTEMBERG,
PETRÉN,
Regeringsrådet WALL.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag af protokollet öfver justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 3 december 1909, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmåler, inhämtas öfver ett inom justitiedepartementet utarbetadt förslag till lag om ändring i 19 och 20 kap. strafflagen.

Förslaget, som finnes bilagdt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits af ledamoten och sekreteraren i försäkringsinspektionen Herman Otto Falk; och blef detsamma nu företaget till slutlig behandling.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet

Witus Nyman.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å
Stockholms slott fredagen den 11 mars 1910.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN.

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE.

Statsråden: PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
SWARTZ,
greffe HAMILTON,
greffe EHRENSVÄRD,
MALM,
LINDSTRÖM,
NYLANDER,
VON SYDOW.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Petersson anmälde lag-
rådets den 10 innevarande mars afgifna utlåtande öfver det inom justitie-
departementet utarbetade förslaget till lag om ändring i 19 och 20 kap.
strafflagen; och hemställde föredraganden, att förslaget, som af lagrådet
lämnats utan anmärkning, måtte, med en af föredraganden nu angifven
redaktionell jämkning i den föreslagna lydelsen af 19 kap. 21 §, fram-
läggas för Riksdagen till antagande.

Statsrådets öfriga ledamöter biträdde föredragandens hemställan;

och täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-
Regenten med bifall härtill förordna, att till Riksdagen
skall aflätas nådig proposition af den lydelse bilaga vid
detta protokoll utvisar. Ur protokollet

Witus Nyman.